

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivityksen nähtäville asettaminen / Framläggande för påseende uppdateringen av grundvattenområdets skyddsplan

Rakennus- ja ympäristövaliokunta / Byggnads- och miljöutskottet 27.01.2026 § 12

Valmistelija / Beredare: ympäristövalvontapäällikkö / miljötillsynschef
Christel Kyttälä, christel.kyttala(at)sipoo.fi

Pohjavesien suojelussa suuntaviivat antaa EU:n vesipolitiikan puitedirektiivi (2000/60 EY). Kunta voi laatia pohjavesialueen suojelusuunnitelman kunnan alueella sijaitsevalle pohjavesialueelle, johon kohdistuu pohjaveden tilaan merkittävästi vaikuttavaa toimintaa tai jossa vesienhoitolain (laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä, 1299/2004, 10 e §) ympäristötavoitteet sitä edellyttävät. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma täydentää osaltaan vesilain mukaisia pohjavesialueiden suoja-aluepäätöksiä. Suojelusuunnitelmalla ei kuitenkaan ole välittömiä tai sitovia juridisia seurausvaikutuksia.

Kunnan on pohjavesialueen suojelusuunnitelmaa laadittaessa tai muutettaessa varattava kaikille mahdollisuus tutustua ehdotukseen ja esittää siitä mielipiteensä. Suojelusuunnitelmaa koskevasta ehdotuksesta on pyydettävä lausunto niiltä kunnilta, joita suojelusuunnitelma voi koskea, sekä Lupa- ja valvonta-viranomaiselta (laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 10 f §).

Sipoon kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat vuosilta 2000, 2007 ja 2009 on päivitetty vuoden 2025 aikana (liite 1). Työtä varten perustettiin ohjausryhmä, johon kuului kunnan, vesilaitoksen, pelastuslaitoksen ja ELY-keskuksen (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) edustajia. Suunnitelman päivityksen laadinnassa hyödynnettiin kunnalta ja ELY-keskukselta sekä muilta viranomaisilta ja julkisista lähteistä saatuja lähtötietoja. Päivityksen yhteydessä suoritettiin maastokartoitus kesällä 2025, jossa tarkasteltiin pohjavesialueille sijoittuvia toimintoja.

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys koski kaikkia Sipoon luokiteltuja pohjavesialueita, joista 7 on vedenhankinnan kannalta tärkeitä 1-luokan pohjavesialuetta ja 4 vedenhankintakäyttöön soveltuvia 2-luokan pohjavesialueita. Lisäksi yksi pohjavesialue kuuluu E-luokkaan, koska alueella sijaitsee merkittäviä pohjavesistä riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Viimeisimmän suojelusuunnitelman jälkeen on luokituksesta poistettu viisi kunnan pohjavesialuetta.

Päivitystyössä määritettiin pohjavettä uhkaavat riskitekijät ja annettiin toimenpidesuosituksia riskien vähentämiseksi sekä toimenpiteitä vahinkotapauksiin ja ennakoivaan suojeluun.

Suurimmat riskit alueen pohjavesialueille aiheutuvat öljysäiliöistä, liikenteestä ja pilaantuneista kohteista, sekä osin viemäröinnin ulkopuolisista alueista, teollisuudesta ja yritystoiminnasta sekä muuntamoista. Vesienhoidon toimenpideohjelmassa Söderkullan pohjavesialue on määritetty riskialueeksi ja alueen kemiallinen tila huonoksi. Pohjavedessä on havaittu etenkin korkeita trikloorieteenipitoisuuksia. Muilla pohjavesialueilla on mitattu ajoittain korkeita rauta- ja mangaanipitoisuuksia. Tiedossa on myös ajoittaisia ympäristölaatunormin ylittäviä kloridipitoisuuksia.

Riskitoimintojen vaikutuksia on nähtävissä ajoittain pohjaveden laadussa. Riskien pienentämiseksi suojelusuunnitelmassa määriteltiin

toimenpidesuosituksia. Toimenpidesuosituksissa on esitetty työn yhteydessä ilmenneitä puutteita ja huomioita sekä toimenpiteitä riskikohteiden valvomiseksi. Kullekin toimenpiteelle on määritelty toteuttaja, valvoja ja aikataulu. Ohjausryhmästä koostuva seurantaryhmä kokoontuu ajoittain käymään läpi toimenpiteiden toteutusta sekä arvioi tarpeen suunnitelman päivittämisestä.

Suunnitelman yhteydessä laadittiin myös tutkimus- ja mittausohjelma, joka sisältää Nikkilän alueen pohjavesialueiden Nikkilän, Nordanån ja Brobölen rajausten tarkentamisen ja muodostumisalueen rajauksen määrittämisen. Lisäksi ohjelmoitiin pohjavesiputket Borgbyn ja Brobölen pohjavesialueille sekä uusien putkien vedenlaadun ja tasojen seurantaa.

Esittelijä / Föredragande Ympäristövalvontapäällikkö / Miljötillsynschef Kyttälä Christel

Ehdotus / Förslag

Rakennus- ja ympäristövaliokunta esittää kunnanhallitukselle kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivityksen nähtäville asettamista ja lausuntojen pyytämistä kuten laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 10 f § edellyttää.

Byggnads- och miljöutskottet föreslår för kommunstyrelsen att framlägga uppdateringen av kommunens grundvattenområdets skyddsplan till påseende och begärande av utlåtanden enligt vad 10 f § i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen förutsätter.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Rakennus- ja ympäristövaliokunta hyväksyi yksimielisesti ympäristövalvontapäällikön ehdotuksen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Byggnads- och miljöutskottet godkände enhälligt miljötillsynschefens förslag.

Paragrafen justerades omedelbart.

Liitteet / Bilagor

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 09.02.2026 § 35

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag

Kunnanhallitus päättää asettaa kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivityksen nähtäville ja lausuntojen pyytämistä kuten laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 10 f § edellyttää.

Kommunstyrelsen beslutar framlägga uppdateringen av kommunens grundvattenområdets skyddsplan till påseende och begärande av utlåtanden enligt vad 10 f § i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen förutsätter.

"Tekniset korjausehdotukset. S. 18 Olisiko hyvä lisätä huomio sivun loppuun: 'Sipoossa pohjavesialueet sijaitsevat pääosin savimailla.' (Koska tämä on melko epätavallista, ja tulee ottaa pohjavesien suojelussa huomioon.)

S. 29 yläreuna: Olisiko tässä paikkaluettelossa hyvä mainita myös Norrkulla?

s. 30 taulukko Toimenpidesuosituksset: Kattaako rakentaminen myös kaivamisen? Olisiko hyvä erikseen mainita, että sulfaattipitoisuus tulisi selvittää myös ennen kaivuutöitä?

S. 41 taulukko 10: Olisiko rivillä 'Maanviljely, eläintilat', sarakkeessa 'Riskiin vaikuttaminen / varautuminen' hyvä mainita, että lantaa tulisi käsitellä kuin lannoitteita? Eli toinen bullet olisi näin: 'Torjunta-aineiden, lannoitteiden ja lannan säilytys kiinteällä alustalla sekä suojatussa tilassa niin, että aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.'

s. 47 Infolaatikko Ennakoiva pohjavesien suojelu, ensimmäistä kohtaa voisi täydentää lisäämällä maaperä: 'Kaavoituksen tulee perustua riittäviin maaperän ja geologisiin tutkimuksiin ja selvityksiin, jotta pohjaveden laatu ja vedenotto voidaan turvata.'

S. 66 Taulukko 13a: Onko taulukossa ruutujen värit oikein? 'Kohtalainen' riski on merkitty samalla värillä kuin 'erittäin pieni' riski, eli vihreällä.

S. 101 taulukko Ennakoiva pohjavesien suojelu: Olisiko hyvä mainita tiedotuksessa erikseen hevostalleja? Toisiksi viimeisessä bulletissa voisi mainita. 'Esimerkiksi hevostalleille muistutus, että eläinten jaloittelualueilta tulee kiinteä osa lannasta kerätä päivittäin tiivispohjaiseen lantavarastoon.' Kokemusten mukaan monilla talleilla ohjeistetaan keräämään lanta vain kerran viikossa, ja käytännössä kerätään vieläkin harvemmin.

S. 106 Infolaatikko Toimenpidesuosituksset, neljäs bullet, tulisiko lisätä lanta: 'Kasvinsuojeluaineita, lannoitteita, lantaa, kalkkia ym. tulee säilyttää niin, että niiden päätyminen maaperään ja pohjaveteen on varastoinnin aikana estetty.'"

Vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä muutti ehdotustaan ja ehdotti asian palauttamista valmisteltavaksi.

Jenni Sademies gjorde följande motförslag:

"Förslag till tekniska korrigeringar. S. 18 Vore det bra att tillägga i slutet av sidan: 'I Sibbo är grundvattenområden i huvudsak på lerjord.' (Eftersom detta är ganska ovanligt och ska beaktas i skydd av grundvatten.)

S. 29 övre kanten: Vore det bra att nämna även Norrkulla i denna ortsförteckning?

s. 30 tabellen 'Toimenpidesuosituksset': Täcker byggande även grävande? Vore det bra att skilt nämna att sulfathalten ska utredas även före grävningsarbeten?

S. 41 tabell 10: Vore det bra att nämna att gödsel ska behandlas som gödselmedel på raden 'Maanviljely, eläintilat' i kolumnen 'Riskiin vaikuttaminen / varautuminen'? Alltså andra punkten skulle då lyda så här: 'Torjunta-aineiden, lannoitteiden ja lannan säilytys kiinteällä alustalla sekä suojatussa tilassa niin, että aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.' (sv. Bekämpningsmedel, gödselmedel och gödsel ska lagras på ett tätt underlag och i ett skyddat utrymme således att ämnens förhindras att hamna i jordmånen och grundvattnet).

s. 47 infolådan 'Ennakoiva pohjavesien suojelu', första punkten kunde kompletteras med att tillägga jordmån: 'Kaavoituksen tulee perustua riittäviin maaperän ja geologisiin tutkimuksiin ja selvityksiin, jotta

pohjaveden laatu ja vedenotto voidaan turvata.’ (sv. Planläggningen ska grunda sig i tillräckliga markundersökningar och geologiska undersökningar och utredningar så att grundvattnets kvalitet och vattentäkt kan säkerställas.)

S. 66 tabell 13a: Är rutornas färg korrekt? Den måttliga risken (Kohtalainen) har markerats med samma färg som den mycket lilla risken (Erittäin pieni), dvs. med grönt.

S. 101 tabellen ’Ennakoiva pohjavesien suojelu’: Vore det bra att nämna häststallar skilt i punkten om informering? De skulle kunna nämnas i den andra sista punkten. ’Esimerkiksi hevostalleille muistutus, että eläinten jaloittelualueilta tulee kiinteä osa lannasta kerätä päivittäin tiivispohjaiseen lantavarastoon.’ (sv. Till exempel påminnelse till häststallar att den fasta gödseln ska avlägsnas från djurens rastgård dagligen och placeras i en gödselstad med tät botten.) Enligt erfarenhet har flera stallar anvisats att avlägsna gödsel endast en gång per vecka, och i praktiken görs det ännu mer sällan.

S. 106 infolådan ’Toimenpidesuosituksset’, fjärde punkten, bör gödsel tilläggas? ’Kasvinsuojeluaineita, lannoitteita, lantaa, kalkkia ym. tulee säilyttää niin, että niiden päätyminen maaperään ja pohjaveteen on varastoinnin aikana estetty.’ (sv. Växtskyddsmedel, gödselmedel, gödsel, kalk osv. ska lagras således att de förhindras att hamna i jordmänen och grundvattnet under lagringen.)”

Motförslaget understöddes inte, varvid det förföll.

Föredraganden ändrade sitt förslag och föreslog att ärendet återremitteras för beredning.

Päätös / Beslut

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteltavaksi.

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt att återremittera ärendet för beredning.

Liitteet / Bilagor

Rakennus- ja ympäristövaliokunta / Byggnads- och miljöutskottet 12.05.2026

1514/11.00.02.03/2022

Valmistelija / Beredare: ympäristövalvontapäällikkö / miljötillsynschef
Christel Kyttälä, christel.kyttala(at)sipoo.fi

Kunnanhallitus on esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti päättänyt kokouksessaan 9.2.2026 § 35 palauttaa asian valmisteltavaksi. Kokouksessa esille tulleet muutostarpeet ovat teknisluonteisia ja ne tullaan huomioimaan tarvittavassa laajuudessa asiakirjan lopullisessa versiossa prosessiteknisessä järjestyksessä, aivan kuten kuulemisen yhteydessä lausunnoissa ja mielipiteissä esille tulevat seikat.

Sipoon kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat vuosilta 2000, 2007 ja 2009 on päivitetty vuoden 2025 aikana (liite 1) työtä varten perustetun laajan ohjausryhmän ohjauksessa. Päivitetyistä pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaehdotuksesta kunnan on pyydettävä lausunto niiltä kunnilta, joita suojelusuunnitelma voi koskea, sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiselta. Lisäksi päivitetty pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaehdotus on asetettava nähtäville, jotta kaikilla on mahdollisuus tutustua siihen ja esittää siitä mielipiteensä (laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 10 f §).

Esittelijä / Föredragande Ympäristövalvontapäällikkö / Miljötillsynschef Kyttälä Christel

Ehdotus / Förslag

Rakennus- ja ympäristövaliokunta esittää kunnanhallitukselle kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivityksen nähtäville asettamista ja lausuntojen pyytämistä kuten laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 10 f § edellyttää.

Byggnads- och miljöutskottet föreslår för kommunstyrelsen att framlägga uppdateringen av kommunens grundvattenområdets skyddsplan till påseende och begärande av utlåtanden enligt vad 10 f § i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen förutsätter.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Liitteet / Bilagor

Liite / Bilaga 1: Sipoon pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 28.10.2025